ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

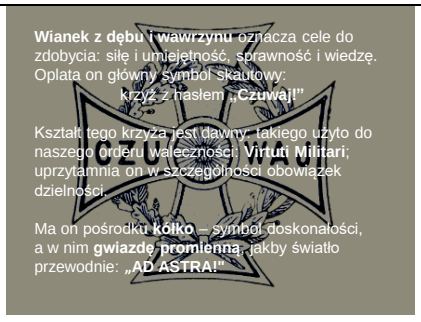

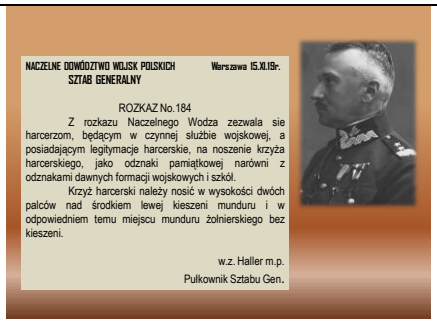
NASZE DZIEDZICTWO

1910 – 2013

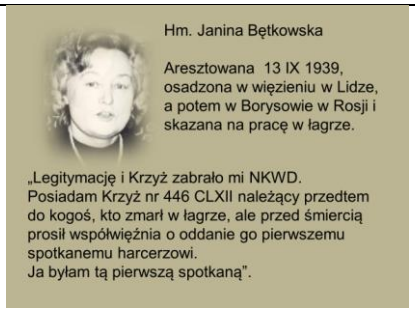
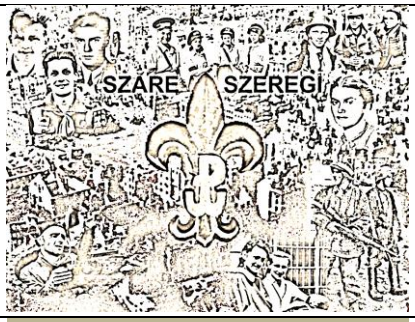
(2 wydanie - 2014)

ZHP-Nasze Dziedzictwo 1910-2013. Opracowały hm. Teresa Szadkowska-Łakomy i hm. Jagoda Kaczorowska.
Adastra XXI - Nottinghan 2013. NRH - Chicago 2014.

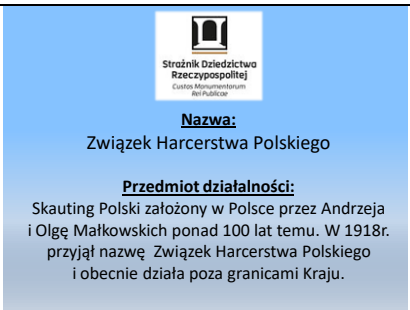
		ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO **NASZE DZIEDZICTWO** **1910 – 2013** ***Tekst do prezentacji wygłoszonej przez hm. Teresę Szadkowską-Łakomy i hm. Jagodę Kaczorowską na Adastrze XXII – Nottingham, 2013 r. oraz na Naczelnej Radzie Harcerskiej – Chicago, 2014 r.***
1		W 2013 roku obchodziliśmy szereg rocznic harcerskich.
2		Nasze harcerskie dziedzictwo sięga czasów kiedy Polski nie było na mapie Europy, a jednak z trzech zaborów zjechali się skauci, aby na światowym Jamboree w Anglii świadczyć o tym, że „Jeszcze Polska nie zginęła”.
3		Tego samego roku ogłoszony zostaje konkurs na odznakę polskiego skautingu. Na ekranie widzimy ks. Kazimierza Lutosławskiego, którego zmodyfikowany projekt został ostatecznie przyjęty. Krzyż ten miał gwiazdę tam gdzie później wstawiono lilijkę. W książce Lutosławskiego czytamy opis Krzyża:
4		**„Wianek z dębu i wawrzynu** oznacza cele do zdobycia: siłę i umiejętność, sprawność i wiedzę. Oplata on główny symbol skautowy: krzyż z hasłem **„Czuwaj!”** Kształt tego krzyża jest dawny: takiego użyto do naszego orderu waleczności: **Virtuti Militari**; uprzytamnia on w szczególności obowiązek dzielności. Ma on pośrodku **kółko** – symbol doskonałości, a w nim **gwiazdę promienną**, jakby światło przewodnie: **„AD ASTRA!"**
5		A sam krzyż znaczy: *per aspera*, bo wskazuje ciężką, cierniami walki z własnymi słabościami usłaną drogę, a przy tym oznacza też gotowość do walki i do wszelkich poświęceń – aż do męczeństwa za wiarę, aż do śmierci za Ojczyznę. Bóg i Ojczyzna są treścią wewnętrzną tego znaku. Hasło „Czuwaj!" na nim – to pobudka, ostrzeżenie: oznacza gotowość ducha do pracy nieustannej...”

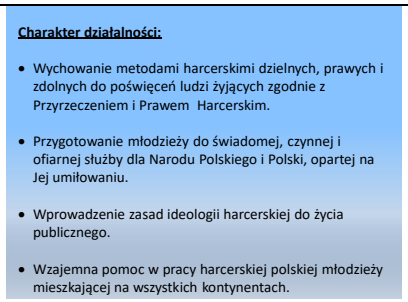
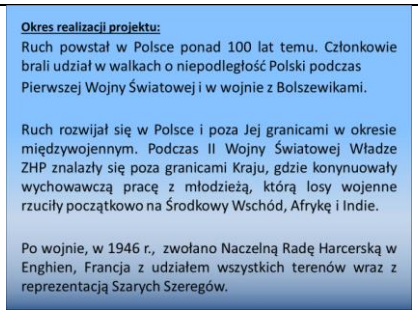
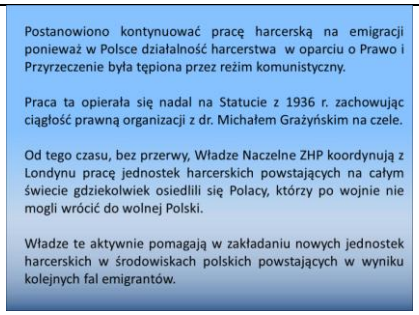
6		W swojej książce „Z dziejów harcerstwa polskiego 1910-1939” historyk harcerstwa – Wacław Błażejewski podaje: We wrześniu 1913 r., na zakończenie kursu instruktorskiego zorganizowanego przez Naczelną Komendę Skautową w Warszawie na Dynasach, wręczono uczestnikom Krzyże. Od tego czasu Krzyż stał sie zewnętrznym symbolem wewnetrznej gotowości do Służby Bogu, Polsce i Bliźniemu.
7		Pisze Henryk Glass: „....Do Harcerstwa zostałem przyjęty na wiosnę 1914 roku, przeszedłem próbę na młodzika i zostałem dopuszczony do złożenia Przyrzeczenia. Składałem słowa harcerskiego ślubowania wobec dha Władysława Nekrasza. Nie towarzyszył tej uroczystości ani hufiec harcerzy ani poczet sztandarowy, ani trąbki obozowe. Był tylko harcerz i jego drużynowy”. W latach 1913-1916 Krzyż stawał się stopniowo oficjalną odznaką organizacyjną dla drużyn podległych Naczelnej Komendzie Skautowej w Warszawie. Status Krzyża został ostatecznie sformalizowany w 1916 r. rozkazem Naczelnej Komendy.
8		Rok 1919 Z rozkazu Naczelnego Wodza (*Józefa Piłsudskiego*) zezwala się harcerzom, będącym w czynnej służbie wojskowej, a posiadającym legitymacje harcerskie, na noszenie krzyża harcerskiego, jako odznaki pamiątkowej narówni z odznakami dawnych formacji wojskowych i szkół.
9		Harcerska służba Polsce zdała egzamin w walkach o niepodległość. A gdy spyta cię ktoś skąd ten krzyż na twej piersi Z dumą mu odpowiesz: Taki mają najdzielniejsi, Bo choć mało mam lat, w swym harcerskim mundurze Bogu, ludziom i Ojczyźnie na ich wieczną chwałę służę.
10		W dniu 4 VIII 1920 r., gdy wojska bolszewickie zagrażały Warszawie, Naczelnik Stanisław Sedlaczek wydał zarządzenie o ewakuacji zapasów Krzyży Harcerskich i książeczek służbowych oraz sztancy Krzyża. Do wykonania tej decyzji upoważniony został Henryk Glass.

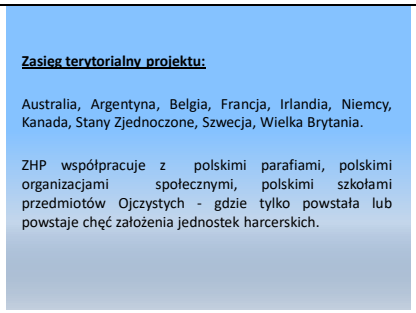
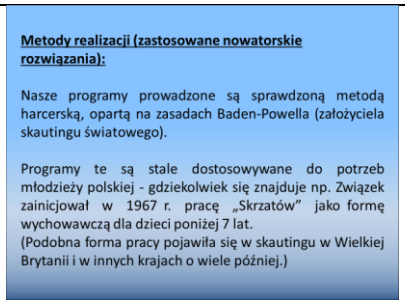
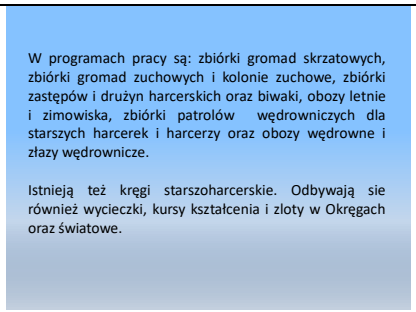
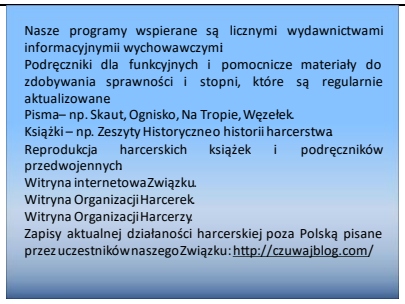
11	Rozkazem Naczelnictwa ZHP L.13 z dn. 9 VI 1921 wprowadzony został Regulamin Oznak Harcerskich. Umieszczony w nim został rysunek Krzyża Harcerskiego, zgodny z matrycą grawera warszawskiego Józefa Chylińskiego, z następujacym napisem: „Krzyż Harcerski noszą osoby należące do organizacji, które składały Przyrzeczenie. Nosić należy 2cm nad środkiem górnego brzegu klapy kieszeni koszuli harcerskiej lub kurtki instruktorskiej (z lewej strony)".	Rozkazem Naczelnictwa ZHP L.13 z dn. 9 VI 1921 r. wprowadzony został Regulamin Oznak Harcerskich. Umieszczony w nim został rysunek Krzyża Harcerskiego, zgodny z matrycą grawera warszawskiego Józefa Chylińskiego, z następujacym napisem: **„Krzyż Harcerski noszą osoby należące do organizacji, które składały Przyrzeczenie.** **Nosić należy 2cm nad środkiem górnego brzegu klapy kieszeni koszuli harcerskiej lub kurtki instruktorskiej (z lewej strony)".**
12	„W stroju cywilnym wolno nosić w lewej klapie surduta, lub w miejscu odpowiadającym umieszczeniu Krzyża na mundurze". Podano, że Krzyże są numerowane i, że w razie zgubienia harcerz/harcerka może otrzymać ponownie oznakę po półrocznej służbie... Wyrób wszelkich odznak harcerskich został zastrzeżony dla Naczelnictwa ZHP.	**"W stroju cywilnym wolno nosić w lewej klapie surduta, lub w miejscu odpowiadającym umieszczeniu Krzyża na mundurze".** Podano, że Krzyże są numerowane i, że w razie zgubienia harcerz/harcerka może otrzymać ponownie oznakę po półrocznej służbie... Wyrób wszelkich odznak harcerskich został zastrzeżony dla Naczelnictwa ZHP.
13		Następujące dwie dekady przyniosły wielki rozwój nie tylko liczbowy, ale również programowy i wychowawczy.
14		Kiedy sprzykszy Ci się żyć i myśl sposępnieje Do Harcerstwa, Bracie, idź! Tam się każdy śmieje. Poznasz tam, żeś Polski syn, żeś Jej wszystko winny A za hasło weźmiesz czyn i wnet będziesz inny.....
		Harcerstwo wychowało pokolenie, które wzięło na siebie odpowiedzialność za suwerenność swego Kraju i stanęło do obrony Ojczyzny w 1939 r. Niemcy i Rosjanie intensywnie rozpoczęli kampanię prześladowania ludności polskiej. Wyszukiwali tych, którzy mogliby im stawiać opór. Harcerstwo zeszło do Podziemia. Ryszard Kaczorowski wspomina: **„...Przyrzeczenie złożyłem w październiku 1933 r.... w Lesie Zwierzynieckim przy trzech dębach zasadzonych na pamiatkę Konstytucji 3 maja. .....Krzyż z lilijką stał się dla mnie swiętością, czymś niezwykle ważnym. Teraz ten mój pierwszy Krzyż spoczywa może jeszcze w Nowogródku, zakopany tam 18 września 1939r., kiedy drogę przecięli nam Sowieci....Drugi Krzyż Harcerski otrzymałem w Palestynie w listopadzie 1943 r."**

16		Hm. Janina Bętkowska Aresztowana 13 IX 1939, osadzona w więzieniu w Lidze, a potem w Borysowie w Rosji i skazana na pracę w łagrze. **„Legitymację i Krzyż zabrało mi NKWD.** **Posiadam Krzyż nr 446 CLXII należący przedtem do kogoś, kto zmarł w łagrze, ale przed śmiercią prosił współwięźnia o oddanie go pierwszemu spotkanemu harcerzowi.** **Ja byłam tą pierwszą spotkaną".**
17		Typowym sposobem noszenia Krzyża przez najmłodszych harcerzy – „Zawiszaków" było przykręcanie go odwrotną stroną do paska od spodni.
18		Naczelnik Szarych Szeregów Stanisław Broniewski opisuje moment ujawnienia się Harcerstwa w chwili wybuchu Powstania Warszawskiego: **„ Wielkie białą farbą starannie malowane na pancerzach czołgów harcerskie lilje i napisy „Czuwaj" na karoseriach samochodów, a obok tego dużo, dużo Harcerskich Krzyży na mundurach ..."**
9		Wiersz Harcerzy Szarych Szeregów z Harcerskiego Batalionu Armii Krajowej „Zośka" **Dostałeś Krzyż Harcerski – godło gorącej wiary** **Dostałeś – jak Krzyż za męstwo – Virtuti Militari** **Wieniec z liści dębowych – to wyraz mocy i siły** **Chwałą – liście laurowe, które go zawsze wieńczyły** **Lilijka – symbol czystości – godłem skautingu świata** **Promieniejąca na zewnątrz, by dawać przykład i bratać** **Kółko – to krąg harcerski z nas braci – przyjaciół powstały** **Prosty jak nasza prawda, która nas łączy i skuwa** **Jak prostym jest zawołanie – nasze harcerskie CZUWAJ!**

20		Nawet w niemieckich obozach koncentracyjnych i w łagrach sowieckich słowa Przyrzeczenia kierowały życiem więźniów. **Tajna drużyna harcerek „Mury" działałająca w nieludzkich warunkach obozu koncentracyjnego w Ravensbrück wyznaczyła sobie następujące cele:** 1. Czuwanie nad własną postawą, aby była zgodna z ideologią harcerską. 2. Zachowanie równowagi wewnętrznej, godności i pogody ducha. 3. Podtrzymywanie na duchu innych więźniarek. 4. W szerokim kręgu wzajemna pomoc moralna i materialna. Opieka nad starszymi i chorymi. 5. Próba kierowania myśli ku sytuacji pozaobozowej, aby oderwać więźniarki od koszmaru dnia codziennego, ciągłego upodlenia przez władze hitlerowskie oraz próby oderwania rozmyślań o groźbie śmierci.
21		W innym obozie koncentracyjnym, w Dachau, ginie młody podharcmistrz ks. Stefan Wincenty Frelichowski. **„Zwracam się do całej rodziny polskich harcerzy, z którą nowy błogosławiony był głęboko związany. Niech stanie się dla was patronem, nauczycielem szlachetności i orędownikiem pokoju i pojednania". Jan Paweł II** W 2013 r. obchodziliśmy setną rocznicę urodzin naszego Patrona.
2		Dla tych, którym dane było wydostać się z Nieludzkiej Ziemi, harcerstwo stało się rodziną, szkołą, domem... i kolejne pokolenia składały Przyrzeczenie. Starsza młodzież harcerska wstępowała do Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie.
23		Ta makata ręcznie wyhaftowana pokazuje zasięg tej części naszej pracy poza Polską w latach 40-tych, która podlegała Władzom ZHP na Wschodzie. Wśród tych krajów jest też Nowa Zelandia, gdzie znaleźli się harcerze i harcerki, którzy rozpoczęli swą działalność w Isfahanie. Wtedy kiedy te jednostki się tworzyły, w Wielkiej Brytanii też rozwijało się Harcerstwo.
24		Początki Hufca Bałtyk w Wielkiej Brytanii sięgają lat wojennych. Latem 1943 r., hm. Rzpl. Helena Grażyńska zakłada pierwszą drużynę harcerek – „Wisła" im. Królowej Jadwigi. Równolegle powstaje drużyna korespondencyjna „Rodło" zrzeszająca harcerki rozsiane po różnych szkołach brytyjskich. Dojeżdżały do Londynu w miarę możności, a zajęcia harcerskie otrzymywały listownie od Druhny Heleny.

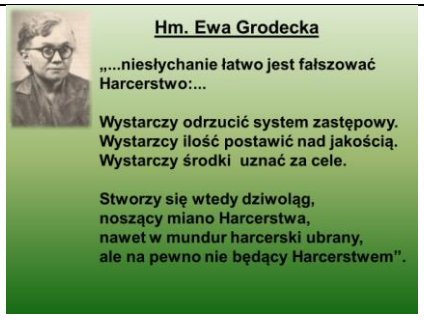
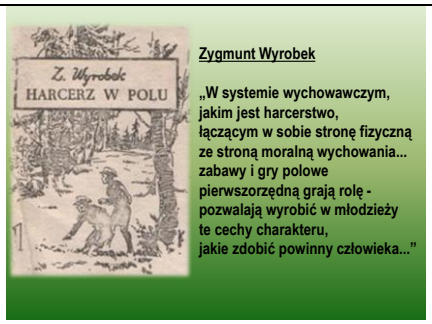
25		W tym momencie przejdziemy do Senatu RP - zaraz wytłumaczymy dlaczego: Marszałek Senatu RP, Bogdan Borusewicz, ustanowił konkurs na Nagrodę i Tytuł: **Strażnik Dziedzictwa Rzeczypospolitej**. O tym konkursie poinformował Senator Kazimierz Wiatr – hm ZHR, wieloletni przyjaciel naszego Związku. Dhna Przewodnicząca, hm. Teresa Ciecierska, otrzymała formularz do wypełnienia i powierzyła nam zajęcie się tym konkursem. Konkurs dzieli się na kandydatów krajowych i zagranicznych. Nie mogłyśmy pisać tylko o pracy 70-letniej poza Polską ponieważ jesteśmy ciągłością przedwojennego harcerstwa. Gdyby nie te pierwsze dekady nie byłoby nas tu dzisiaj. Musiałyśmy streścić całą naszą historię tak, aby pasowała do podtytułów. Zależało nam na tym, ażeby umieścić wszystko co było i jest najbardziej istotne. Razem z formularzem można było przedstawić załącznik w postaci dokumentacji fotograficznej, prezentacji multimedialnej lub pliku audiowizualnego trwającego nie więcej niż 5 minut. Prezentacja multimedialna nie mogła zawierać więcej niż 10 zdjęć lub 10 slajdów. A więc ponad 100 lat pracy w 10 slajdach! Takie było wyzwanie, ale nas w Harcerstwie nauczono, że nie ma problemów nie do pokonania. Przedstawiamy Wam teraz to co zostało wysłane do Senatu RP.
26		**Nazwa:** Związek Harcerstwa Polskiego **Przedmiot działalności:** Skauting Polski założony w Polsce przez Andrzeja i Olgę Małkowskich ponad 100 lat temu. W 1918 r. przyjął nazwę Związek Harcerstwa Polskiego i obecnie działa poza granicami Kraju.

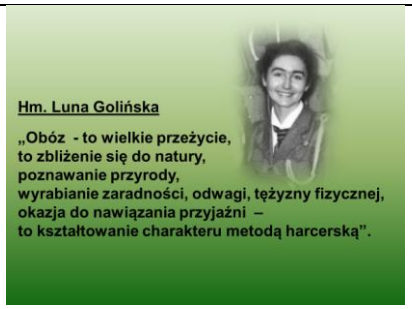
27		**Charakter działalności:** • Wychowanie metodami harcerskimi dzielnych, prawych i zdolnych do poświęceń ludzi żyjących zgodnie z Przyrzeczeniem i Prawem Harcerskim. • Przygotowanie młodzieży do świadomej, czynnej i ofiarnej służby dla Narodu Polskiego i Polski, opartej na Jej umiłowaniu. • Wprowadzenie zasad ideologii harcerskiej do życia publicznego. • Wzajemna pomoc w pracy harcerskiej polskiej młodzieży mieszkającej na wszystkich kontynentach.
28		**Okres realizacji projektu:** Ruch powstał w Polsce ponad 100 lat temu. Członkowie brali udział w walkach o niepodległość Polski podczas Pierwszej Wojny Światowej i w wojnie z Bolszewikami. Ruch rozwijał się w Polsce i poza Jej granicami w okresie międzywojennym. Podczas II Wojny Światowej Władze ZHP znalazły się poza granicami Kraju, gdzie konynuowały wychowawczą pracę z młodzieżą, którą losy wojenne rzuciły początkowo na Środkowy Wschód, Afrykę i Indie. Po wojnie, w 1946 r., zwołano Naczelną Radę Harcerską w Enghien, Francja z udziałem wszystkich terenów wraz z reprezentacją Szarych Szeregów.
29		Postanowiono kontynuować pracę harcerską na emigracji ponieważ w Polsce działalność harcerstwa w oparciu o Prawo i Przyrzeczenie była tępiona przez reżim komunistyczny. Praca ta opierała się nadal na Statucie z 1936 r. zachowując ciągłość prawną organizacji z dr. Michałem Grażyńskim na czele. Od tego czasu, bez przerwy, Władze Naczelne ZHP koordynują z Londynu pracę jednostek harcerskich powstających na całym świecie gdziekolwiek osiedlili się Polacy, którzy po wojnie nie mogli wrócić do wolnej Polski. Władze te aktywnie pomagają w zakładaniu nowych jednostek harcerskich w środowiskach polskich powstających w wyniku kolejnych fal emigrantów.

30		**Zasięg terytorialny projektu:** Australia, Argentyna, Belgia, Francja, Irlandia, Niemcy, Kanada, Stany Zjednoczone, Szwecja, Wielka Brytania. ZHP współpracuje z polskimi parafiami, polskimi organizacjami społecznymi, polskimi szkołami przedmiotów Ojczystych - gdzie tylko powstała lub powstaje chęć założenia jednostek harcerskich.
31		**Metody realizacji (zastosowane nowatorskie rozwiązania):** Nasze programy prowadzone są sprawdzoną metodą harcerską, opartą na zasadach Baden-Powella (założyciela skautingu światowego). Programy te są stale dostosowywane do potrzeb młodzieży polskiej - gdziekolwiek się znajduje np. Związek zainicjował w 1967 r. pracę „Skrzatów" jako formę wychowawczą dla dzieci poniżej 7 lat. (Podobna forma pracy pojawiła się w skautingu w Wielkiej Brytanii i w innych krajach o wiele później.)
32		W programach pracy są: zbiórki gromad skrzatowych, zbiórki gromad zuchowych i kolonie zuchowe, zbiórki zastępów i drużyn harcerskich oraz biwaki, obozy letnie i zimowiska, zbiórki patrolów wędrowniczych dla starszych harcerek i harcerzy oraz obozy wędrowne i złazy wędrownicze. Istnieją też kręgi starszoharcerskie. Odbywają sie również wycieczki, kursy kształcenia i zloty w Okręgach oraz światowe.
33		Nasze programy wspierane są licznymi wydawnictwami informacyjnymi i wychowawczymi: Podręczniki dla funkcyjnych i pomocnicze materiały do zdobywania sprawności i stopni, które są regularnie aktualizowane. Pisma– np. Skaut, Ognisko, Na Tropie, Węzełek. Książki – np. Zeszyty Historyczne o historii harcerstwa. Reprodukcja harcerskich książek i podręczników przedwojennych. Witryna internetowa Związku Witryna Organizacji Harcerek Witryna Organizacji Harcerzy Zapisy aktualnej działalności harcerskiej poza Polską pisane przez uczestników naszego Związku: http://czuwajblog.com/

34	**Efekty i rezultaty projektu:** Od czasu kiedy ZHP działa poza granicami Polski kilkadziesiąt tysięcy młodych Polaków i Polek z kilku pokoleń przewinęło się przez nasze szeregi. Doświadczyli oni życia harcerskiego opartego na Ideale służby Bogu, Polsce i bliźniemu. Jednostki harcerskie stanowią integralną część danej wspólnoty polonijnej i biorą pełny udział w jej życiu. Zgodnie z założeniami harcerskimi organizacja zadbała o ciągłe kształcenie następców na role kierownicze i wychowawcze co zapewnia ciągłość działalności organizacji.	**Efekty i rezultaty projektu:** Od czasu kiedy ZHP działa poza granicami Polski kilkadziesiąt tysięcy młodych Polaków i Polek z kilku pokoleń przewinęło się przez nasze szeregi. Doświadczyli oni życia harcerskiego opartego na Ideale służby Bogu, Polsce i bliźniemu. Jednostki harcerskie stanowią integralną część danej wspólnoty polonijnej i biorą pełny udział w jej życiu. Zgodnie z założeniami harcerskimi organizacja zadbała o ciągłe kształcenie następców na role kierownicze i wychowawcze co zapewnia ciągłość działalności organizacji.
35	**Inne uwagi:** Wychowanie harcerskie oraz wyrobienie poczucia przynależności do swojej wspólnoty motywuje niektórych do angażowania się w pracy społecznej dla dobra swojej wspólnoty polskiej i lokalnej. Instruktorki i instruktorzy harcerscy doceniani są w społeczeństwie za swoje umiejętności liderskie i organizacyjne. Poza obowiązkami prowadzenia pracy harcerskiej często zajmują stanowiska kierownicze w wspólnotach, w których zamieszkują.	**Inne uwagi:** Wychowanie harcerskie oraz wyrobienie poczucia przynależności do swojej wspólnoty motywuje niektórych do angażowania się w pracy społecznej dla dobra swojej wspólnoty polskiej i lokalnej. Instruktorki i instruktorzy harcerscy doceniani są w społeczeństwie za swoje umiejętności liderskie i organizacyjne. Poza obowiązkami prowadzenia pracy harcerskiej często zajmują stanowiska kierownicze w wspólnotach, w których zamieszkują.
36	**Jak przebiegała działalność kandydata w ramach prezentowanego projektu?** Wszechstronny rozwój młodzieży w kierunku określonym przez Prawo i Przyrzeczenie harcerskie. Związek obecnie liczy ponad 5 tysięcy członków w dziesięciu krajach na czterech kontynentach. Praca odbywa się w lokalnych ośrodkach na zbiórkach oraz innych zajęciach prowadzonych zgodnie z metodą i zasadami harcerskimi. Naczelnictwo Związku wraz z Przewodniczącą mają swoją siedzibę w Londynie.	**Jak przebiegała działalność kandydata w ramach prezentowanego projektu?** Wszechstronny rozwój młodzieży w kierunku określonym przez Prawo i Przyrzeczenie harcerskie. Związek obecnie liczy ponad 5 tysięcy członków w dziesięciu krajach na czterech kontynentach. Praca odbywa się w lokalnych ośrodkach na zbiórkach oraz innych zajęciach prowadzonych zgodnie z metodą i zasadami harcerskimi. Naczelnictwo Związku wraz z Przewodniczącą mają swoją siedzibę w Londynie.
37	**Jak zmieniło się życie lokalnej społeczności dzięki podjętemu działaniu?** Jednym z głównych celów działalności Związku Harcerstwa Polskiego działającego poza granicami Kraju jest rozwijanie poczucia tożsamości polskiej oraz poczucia przynależności do Narodu Polskiego. To z kolei wyrabia poczucie odpowiedzialności za społeczeństwo, w którym młodzież się wychowuje. Dowodem tego jest włączanie się do życia swojej polskiej wspólnoty oraz udział w obchodach okolicznościowych.	**Jak zmieniło się życie lokalnej społeczności dzięki podjętemu działaniu?** Jednym z głównych celów działalności Związku Harcerstwa Polskiego działającego poza granicami Kraju jest rozwijanie poczucia tożsamości polskiej oraz poczucia przynależności do Narodu Polskiego. To z kolei wyrabia poczucie odpowiedzialności za społeczeństwo, w którym młodzież się wychowuje. Dowodem tego jest włączanie się do życia swojej polskiej wspólnoty oraz udział w obchodach okolicznościowych.

38	Pracę z dziećmi i młodzieżą prowadzą młodzi ludzie wychowani w harcerstwie, a ogólne kierownictwo organizacji ZHP działającego poza granicami Kraju również przechodzi z pokolenia na pokolenie. Organizacja wypracowuje własne środki finansowe przy pomocy rodziców i lokalnych Kół Przyjaciół Harcerstwa.	Pracę z dziećmi i młodzieżą prowadzą młodzi ludzie wychowani w harcerstwie, a ogólne kierownictwo organizacji ZHP działającego poza granicami Kraju również przechodzi z pokolenia na pokolenie. Organizacja wypracowuje własne środki finansowe przy pomocy rodziców i lokalnych Kół Przyjaciół Harcerstwa.
39	**Czy działania kandydata przyczyniły się/ przyczyniają się do aktywizacji obywatelskiej lokalnej społeczności? W jaki sposób?** Metoda harcerska polega nie tylko na wychowaniu młodzieży poprzez zdobywanie stopni i sprawności, ale również przez wzajemne oddziaływanie i przez przykład osobisty. Przygotowuje pełnowartościowego człowieka-obywatela do chętnej i czynnej służby Bogu, Polsce i drugiemu człowiekowi, oraz świadomego swoich obowiązków względem kraju osiedlenia.	**Czy działania kandydata przyczyniły się/ przyczyniają się do aktywizacji obywatelskiej lokalnej społeczności? W jaki sposób?** Metoda harcerska polega nie tylko na wychowaniu młodzieży poprzez zdobywanie stopni i sprawności, ale również przez wzajemne oddziaływanie i przez przykład osobisty. Przygotowuje pełnowartościowego człowieka-obywatela do chętnej i czynnej służby Bogu, Polsce i drugiemu człowiekowi, oraz świadomego swoich obowiązków względem kraju osiedlenia.
40	Ruch nasz wychował m.in. ostatnich dwóch Prezydentów II Rzeczypospolitej (Kazimierza Sabbata i Ryszarda Kaczorowskiego) jak i ostatniego Przewodniczącego Rady Narodowej II RP (Zygmunta Szadkowskiego) oraz wielu działaczy społecznych i liderów życia polonijnego w krajach, w których działamy np. obecny Prezes Zjednoczenia Polskiego w Wielkiej Brytanii oraz obecny Przezes Kongresu Polonii w Kanadzie.	Ruch nasz wychował m.in. ostatnich dwóch Prezydentów II Rzeczypospolitej (Kazimierza Sabbata i Ryszarda Kaczorowskiego) jak i ostatniego Przewodniczącego Rady Narodowej II RP (Zygmunta Szadkowskiego), oraz wielu działaczy społecznych i liderów życia polonijnego w krajach, w których działamy np. obecny Prezes Zjednoczenia Polskiego w Wielkiej Brytanii oraz obecny Przezes Kongresu Polonii w Kanadzie.
41	**Czy działania kandydata przyczyniły się do zachowania, ochrony, spopularyzowania wiedzy o elementach dziedzictwa kulturowego i historycznego?** Organizowanie/udział w ważnych dla Narodu Polskiego uroczystościach rocznicowych. Przybliżanie tematyki historycznej oraz kultywowanie tradycji poprzez spotkania tematyczne, wystawy, wycieczki do miejsc ściśle związanych z historią Polski. Przybliżanie i popularyzowanie ważnych dla Niepodległego Państwa Polskiego postaci historycznych, a także bohaterów ściśle związanych z harcerstwem. Umacnianie i podtrzymywanie więzi z Narodem Polskim, z którego młodzież pochodzi.	**Czy działania kandydata przyczyniły się do zachowania, ochrony, spopularyzowania wiedzy o elementach dziedzictwa kulturowego i historycznego?** Organizowanie/udział w ważnych dla Narodu Polskiego uroczystościach rocznicowych. Przybliżanie tematyki historycznej oraz kultywowanie tradycji poprzez spotkania tematyczne, wystawy, wycieczki do miejsc ściśle związanych z historią Polski. Przybliżanie i popularyzowanie ważnych dla Niepodległego Państwa Polskiego postaci historycznych, a także bohaterów ściśle związanych z harcerstwem. Umacnianie i podtrzymywanie więzi z Narodem Polskim, z którego młodzież pochodzi.

42		Tak wypełniłyśmy formularz konkursu. 15 listopada 2013 r. na uroczystości w Pałacu Łazienkowskim w Warszawie Związek Harcerstwa Polskiego działający poza granicami Kraju został wyróżniony za **„wieloletnią działalność na rzecz kształtowania tożsamości narodowej wśród młodzieży polonijnej i kultywowanie polskiej tradycji”**. Dyplom odebrała Przewodnicząca ZHP hm. Teresa Ciecierska. Zanim jednak przejdziemy do prezentacji wizualnej, która uzupełniła formularz i którą zakończymy nasz punkt programu... ...integralną częścią naszego dziedzictwa jest Myśl Harcerska. Poprzez naszą historię myśl tę kształtowało wielu zasłużonych ludzi. Nie sposób wymienić wszystkich. Wybrałyśmy kilku:
43		<u>Ks. hm. Rzpl. Jan Mauersberger</u> Komentarz do Prawa Harcerskiego – *Warszawa, sierpień 1942 roku* „...Dzisiejsze warunki życia wymagają zdecydowanej postawy. Mam walczyć o moje ideały. Jestem na służbie. Zawsze czujny. Zwarty w sobie. Gotów na wszystko...”
44		<u>Hm. Krystyna Orłowska</u> „Całe życie trzeba pracować nad sobą i przezwyciężać siebie. Ale każde nawet malutkie przezwyciężenie, to naprawdę wielkie zwycięstwo, to jeszcze jedna cegiełka pod budowę wielkiego gmachu – pełnego Człowieka”.
45		<u>Hm. Ewa Grodecka:</u> „...niesłychanie łatwo jest fałszować Harcerstwo: ... Wystarczy odrzucić system zastępowy. Wystarczy ilość postawić nad jakością. Wystarczy środki uznać za cele. Stworzy się wtedy dziwoląg, noszący miano Harcerstwa, nawet w mundur harcerski ubrany, ale na pewno nie będący Harcerstwem”.
46		<u>Zygmunt Wyrobek</u> „W systemie wychowawczym, jakim jest harcerstwo, łączącym w sobie stronę fizyczną ze stroną moralną wychowania... zabawy i gry polowe pierwszorzędną grają rolę – pozwalają wyrobić w młodzieży te cechy charakteru, jakie zdobić powinny człowieka...”

47		Hm. Luna Golińska „Obóz - to wielkie przeżycie, to zbliżenie się do natury, poznawanie przyrody, wyrabianie zaradności, odwagi, tężyzny fizycznej, okazja do nawiązania przyjaźni – to kształtowanie charakteru metodą harcerską”.
48		Dr Michał Grażyński: „…należy pilnie baczyć by forma nie zabijała treści… by fasady i pozory nie kryły pustki”.
49		„Niech praca nad sobą prowadzi nas do coraz większych osiągnięć, wspólnie z młodzieżą, którą wychowujemy”. Hm. Oleńka Mańkowska „...razem możemy bardzo dużo osiągnąć jeżeli zawsze będziemy po bratersku podchodzić do wszystkich harcerzy i harcerek”. Hm. Marek Szablewski „Najbardziej wartościową rzeczą, którą można dać drugiemu człowiekowi to - swój czas”. Hm. Teresa Ciecierska
50		Gen. Józef Haller „Musicie rozniecać po całym kraju jasne ogniska harcerskie promieniujące gorącem uczuć szlachetnych, ale zarazem będące środowiskami realnej pracy twórczej”.
51		**Przyrzeczenie jest siłą.** **Ono nadaje kierunek Twoim wysiłkom, a jeden wysiłek pokonany pociągnie za sobą drugi, poprzez Twoje życie, aż do celu, który sobie wytknęłaś.** **Przyrzeczenie jest siłą.** **Przed Tobą składali je inni.** **To samo będą robić po Tobie.**
52		**Materiał z Archiwum ZHP, z domeny publicznej** **oraz ze zbiorów rodzinnych opracowały** **hm. Teresa Szadkowska-Łakomy i hm. Jagoda Kaczorowska.** **Londyn – 16 listotopad 2013.** **(Tekst zaktualizowany w kwietniu 2014)**